

RENAR OCH VINDKRAFT

– pågående forskningsprojekt 2018–2020

OKTOBER 2018

Två fleråriga forskningsprojekt om ren och vindkraft har beviljats sammanlagt närmare sex miljoner kronor i medel från Vindval. Projekten ska ge svar på frågor om renens habitat användning i vinterbetesland med vindkraft.

Anna Skarin från SLU leder projektet ”Renar och vindkraft på vinterbeteslandet”. Jonathan Colman vid universitetet i Oslo är projektledare för ”Påverkan och mildrande åtgärder för vindkraft inom renens vinterbete”.

Den information som tas fram ska kunna användas för att minimera negativa effekter av en storskalig vindkraftsutbyggnad.

Områden i såväl Sverige som Norge kommer att studeras. Projekten kommer att samarbeta och pågår fram till 31 december 2020.

Projektet kommer att använda bland annat GPS-data, digitala kartor samt kunskap och erfarenheter från renskötare och andra aktörer. Projektgrupperna har lång erfarenhet av forskning om renar och vindkraft.

Renar och vindkraft på vinterbeteslandet

Projektet leds av Anna Skarin vid SLU och har för avsikt att kartlägga eventuella effekter av vindkraftparkerna ur ett lokalt och regionalt perspektiv. För att få en helhetsbild av hur renarna använder sitt betesområde behöver betes- och förflytningsmönster studeras långsiktigt och över hela betesområdet, inte bara i närheten av vindkraftparken.

Flera faktorer undersöks

Projektet ska också undersöka om synlighet och ljud från vindkraftparkerna påverkar renen. Modeller för renarnas val av habitat kommer att även att innefatta topografi, vegetationstyp, avstånd till vindkraftverk och till annan infrastruktur, samt vindkraftverkens synlighet.

Forskarna kommer att analysera GPS-data från renar i samebyar där vindkraft har uppförts. Bland annat ska studierna fördjupas kring vindkraftparkerna Stor-Rotliden och Gabrielsberget i Vilhelmina Norra sameby, som har studerats i tidigare projekt.

Samebyar bjuds in

Samebyar som har vindkraftsutbyggnad inom sitt vinterbetesområde kommer att bjudas in till ett inledande möte för att föra diskussioner om utformning och upplägg av arbetet.

– Eftersom en stor del av den vindkraft som projekteras i Sverige idag ligger inom renskötselns vinterbetesområde i skogslandet är det speciellt viktigt att öka vår förståelse av hur vindkraft påverkar renarna och renskötseln där, säger Anna Skarin.

Projektledare:

Anna Skarin vid SLU

Projektbudget:

2 775 445 kr

Projekttid:

20181001–20201231

OM VINDVAL

Vindval är ett kunskapsprogram med forskning om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö. Programmet är ett samarbete mellan Energimyndigheten och Naturvårdsverket. Programmet inleddes 2005. Läs mer på www.naturvardsverket.se/vindval

Påverkan och mildrande åtgärder för vindkraft inom renens vinterbete

Projektet leds av Jonathan E Colman vid universitetet i Oslo, och kommer att testa individuella och kumulativa effekter av vindkraftparker, kraftledningar och vägar. Studierna genomförs i tre områden i Norge: Fosen, Ildgruben Rakkonjarga.

Olika skalor undersöks

Projektet kommer att undersöka hur renens beteende i förhållande till vindkraftverk skiljer sig på olika skalor, både geografiskt och sett till olika tidsrymder. Även andra faktorer som kan påverka renen ska studeras, liksom den årliga variationen i beteskvalitet. Tidigare studier på landskapskala visar att renens markanvändning kan förändras som respons på byggnadsarbeten, ökad mänsklig aktivitet eller infrastruktur kopplad till vindkraftverk såsom vägar och kraftledningar. Däremot saknas kunskap om hur distinkta stimuli såsom synlighet, mänsklig aktivitet eller buller, var för sig eller i samverkan, påverkar renar. Det finns därför få, kända åtgärder som kan mildra negativa effekter.

Långa tidsserier av GPS-data

Projektet kommer bland annat att använda serier av GPS-data och digitala kartor. För att studera om synlighet av vindkraftverken kan påverka renen, kommer det i ett av studieområdena att finnas 40–50 kameror som kan registrera och jämföra perioder med god och mindre god synlighet.

– Vi är angelägna om att utforska detta viktiga ämne, vindkraft och ren, i nära samarbete med renskötare och förvaltning. Genom vår långa tidsserie med GPS-data, information från renskötare och analyser från flera studieområden, förväntar vi oss spännande och användbara resultat, säger Jonathan E Colman.

Projektledare:
Jonathan E Colman
vid universitetet i Oslo

Projektbudget:
3 000 0000 kr

Projektid:
20181001–20201231

OM ANSÖKNINGARNA

Ansökningarna har utvärderats vetenskapligt av experter samt relevansgranskats av Vindvals referensgrupp. I granskninggruppen har ingått representanter från:

- Umeå universitet, Institutionen för ekologi, miljö och geovetenskap
- Norsk institutt for naturforskning (NINA), Tromsø
- Centrum för praktisk kunskap, Södertörns högskola
- Sametinget
- Länsstyrelsen
- Vattenfall

LÄS MER

► **Jonathan Colman** och **Anna Skarin** är medförfattare till Vindvalrapporten **Vindkraft och renar – en kunskapssammanställning** (rapport 6799) som publicerades i mars 2018. www.naturvardsverket.se/ 978-91-620-6799-1

